

**Uchwała Nr...../...../.....r.
Rady Gminy Michałowice
z dnia.....**

w sprawie uchwalenia „Gminnego programu przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Michałowice na rok 2021”

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) i art. 10 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 2050). Rada Gminy Michałowice uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się „Gminny program przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Michałowice na rok 2021” w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Michałowice i Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Uzasadnienie do projektu uchwały

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Michałowice na rok 2021”

Projekt uchwały wynika z zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii określonych Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Art. 10 ust. 2 w/w Ustawy wskazuje, że realizacja zadań własnych gminy jest prowadzona w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Przedstawiony projekt programu zawiera zadania, o których mowa w Ustawie wraz ze wskazaniami sposobów realizacji.

W programie na rok 2021 uwzględniono przede wszystkim działania z obszaru profilaktyki uniwersalnej – skierowanej do całych grup niezależnie od stopnia ryzyka występowania problemów związanych z narkomanią, przede wszystkim do dzieci i młodzieży szkolnej, obecne są również działania z obszaru profilaktyki wskazującej i selektywnej. Planuje się kontynuację poradnictwa specjalistycznego oraz działań edukacyjnych. Program będzie realizowany w ścisłej współpracy ze szkołami a programy profilaktyczne i działania zarówno informacyjne jak i edukacyjne będą odpowiadały na bieżące potrzeby z obszaru przeciwdziałania narkomanii.

Gminny program przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Michałowice na rok 2021

Wstęp

Gminny program przeciwdziałania narkomanii na terenie Gminy Michałowice na rok 2021, zwany dalej „Programem” określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych, indywidualnych i zdrowotnych, wynikających z używania narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych. Został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.) i jest kompatybilny wobec Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Michałowice na lata 2014-2020 w obszarze strategicznym „rozwój profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych używek”, a także Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. Program jest kontynuacją działań z lat ubiegłych uzupełnionym o nowe działania i inicjatywy wynikające z przeprowadzonej w 2020 roku „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Michałowice”.

Rozdział I

Charakterystyka zjawiska na terenie gminy Michałowice

Narkomania to nałogowe odurzanie się środkami powodującymi uzależnienia, o pochodzeniu naturalnym bądź syntetycznym. Narkotyk jest środkiem, który w pewien sposób oddziałuje na układ nerwowy wpływa na nastrój, myśli oraz zachowanie osoby, która go przyjmuje. Zmienia jej świadomość lub uczucie, poprzez oddziaływanie na neuroprzekaźniki obecne w mózgu, takie jak dopamina, norepinefryna czy serotonina. Wskutek tego zmieniają się reakcje fizyczne oraz odbiór otoczenia. Używanie narkotyków uznawane jest powszechnie za jedną z przyczyn ogólnoswiatowego obciążenia chorobami. Uzależnienie nie jest jedynym problemem, jakie może spowodować używanie substancji psychoaktywnych. To również szereg problemów psychicznych i społecznych. Istotne koszty społeczne tego zjawiska sprawiają, że coraz pilniejszą potrzebą staje się zintensyfikowanie działań zmierzających do ograniczenia używania środków odurzających we wszystkich grupach wiekowych. Szczególną grupą wiekową wg raportu o stanie narkomanii z roku 2019 jest grupa osób w wieku 15 - 34 lata, czyli tzw. młodzi dorośli. W przypadku tej grupy rozpowszechnienie używania narkotyków w ciągu ostatniego roku jest wyższe niż w całej populacji. W Polsce odsetek osób używających narkotyków w wieku 15-34 lata wyniósł 10,4%. Rozwój technologiczny powoduje łatwiejszy dostęp młodych ludzi do substancji psychoaktywnych i środków odurzających, w tym też do tzw. miękkih narkotyków. Jednym z wielu działań służących ochronie zdrowia, zmierzającym do zapobiegania problemom związanym z używaniem substancji psychoaktywnych jeszcze zanim te wystąpią, jest profilaktyka.

Zebrany w trakcie opracowywania Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych materiał badawczy pokazał, że chociaż problem używania narkotyków i dopalaczy nie jest szczególnie nasilony wśród badanej młodzieży, to należy zauważyć, iż większość uczniów, nie posiada wiedzy dotyczącej

skutków prawnych i zdrowotnych posiadania i/lub przyjmowania narkotyków (SP 4-6 – 65%; SP 7-8 – 66%). W Programie przewidziano zatem objęcie działaniami edukacyjnymi z tego obszaru młodzież i dzieci. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że rodzice dość często nie zauważają tego, że ich dzieci znajdują się pod wpływem substancji psychoaktywnych. Istnieje więc wyraźna potrzeba zajęć edukacyjnych dla rodziców, które wyposażą ich w wiedzę dotyczącą tego, po czym rozpoznać, że dziecko używa narkotyków lub dopalaczy.

Wśród uczniów 3GIM, w badaniu ogólnopolskim (ESPAD 2019), najpopularniejszą substancją psychoaktywną, jeśli chodzi o użycie w czasie ostatnich 12 miesięcy nadal są marihuana i haszysz (17%). Podobnie wśród uczniów gminy Michałowice najwięcej wskazań uzyskała odpowiedź marihuana i haszysz (4%) oraz substancje wziewne (4%). W perspektywie wyników porównania ESPAD dla badanych uczniów z gminy Michałowice okazuje się, że edukacja z zakresu substancji psychoaktywnych, która realizowana była w poprzednich latach, to działanie, które przynosi oczekiwany, pozytywny rezultat i należy ją kontynuować w celu utrzymania rzadkiego używania substancji psychoaktywnych przez uczniów.

Niezbędna jest więc realizacja na terenie szkół programów profilaktycznych z zakresu uzależnień od środków psychoaktywnych jak również działań edukacyjnych skierowanych do dorosłych mieszkańców Gminy Michałowice, w szczególności do rodziców, opiekunów, wychowawców i nauczycieli. Kontynuowane działania warto uzupełnić o nacisk na ryzyko szkodliwego używania lub uzależnienia od innych substancji psychoaktywnych tj. marihuana, haszysz, amfetamina, leki oraz substancje wziewne

Rozdział II

Cele Programu

1. Cel główny

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie zjawisku narkomanii na terenie gminy Michałowice

2. Cele szczegółowe

- 1) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania narkotyków,
- 2) ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych oraz rozwojowych będących konsekwencją uzależnienia od narkotyków,
- 3) zmniejszenie poziomu używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież,
- 4) doskonalenie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia, promowania postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów uzależnień,
- 5) zwiększenie skuteczności istniejącego systemu pomocy dla osób uzależnionych, członków ich rodzin poprzez udzielanie kompleksowej pomocy specjalistycznej,
- 6) wzrost kompetencji rodziców do prowadzenia profilaktyki domowej oraz nabycie i rozwój umiejętności wychowawczych rodziców, opiekunów i wychowawców.

Rozdział III

Odbiorcy programu

Odbiorcami programu są:

- 1) osoby uzależnione, zagrożone uzależnieniem i ich rodziny,
- 2) dzieci i młodzież,
- 3) rodzice, opiekunowie, wychowawcy,
- 4) specjalistyczna kadra pracująca z uzależnionymi, współuzależnionymi, doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc lub osobami z grup ryzyka, w tym: pracownicy pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia,
- 5) mieszkańcy Gminy Michałowice.

Rozdział IV

Zadania i zakres działań

1. ZADANIE I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem w szczególności:

- 1) zapewnienie dostępu do informacji o placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób uzależnionych od narkotyków,
- 2) prowadzenie w ramach punktu informacyjno - konsultacyjnego poradnictwa z zakresu uzależnień od środków psychoaktywnych oraz poradnictwa specjalistycznego.

2. ZADANIE II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności:

- 1) prowadzenie psychologicznej pracy specjalistycznej w ramach punktu informacyjno – konsultacyjnego oraz poradnictwa specjalistycznego,
- 2) zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych w tym dotyczących oferty pomocy,
- 3) podnoszenie kompetencji kadr z obszaru narkomanii poprzez finansowanie szkoleń i udziału w konferencjach oraz zakup fachowej literatury.

3. ZADANIE III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

- 1) realizację na terenie szkół programów profilaktycznych w szczególności rekomendowanych;
- 2) realizację na terenie szkół działań edukacyjnych z tematyki dotyczącej skutków prawnych i zdrowotnych posiadania i/lub przyjmowania narkotyków
- 3) zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii oraz ryzyka używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych,
- 4) realizowanie szkoleń/warsztatów/programów podnoszących wiedzę oraz świadomość z zakresu narkomanii i środków zmieniających świadomość a w szczególności dla rodziców, opiekunów i wychowawców,

- 5) udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich oraz organizację i finansowanie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.

4. ZADANIE IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii poprzez:

- 1) wzajemne informowanie i promowanie podejmowanych działań,
- 2) włączanie w wykonywanie zadań wynikających z realizacji programu,

Rozdział V

Rezultaty, wskaźniki i narzędzia ewaluacji działań

1. Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

- 1) objęcie dzieci i młodzieży szkolnej programami profilaktycznymi i działaniami o charakterze profilaktycznym,
- 2) wzmocnienie postaw abstynenckich oraz postaw sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu w społeczności,
- 3) poszerzenie wśród mieszkańców gminy wiedzy z obszaru narkomanii oraz innych środków zmieniających świadomość,
- 4) podniesienie kompetencji kadr pracujących w obszarze uzależnień,
- 5) zapewnienie dostępności wsparcia specjalistycznego,
- 6) nabycie i rozwój umiejętności wychowawczych rodziców, opiekunów i wychowawców

2. Program przewiduje monitoring następujących wskaźników:

- 1) liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
- 2) liczba zrealizowanych rekomendowanych programów profilaktycznych,
- 3) liczba osób uczestniczących w programach profilaktycznych,
- 4) liczba zrealizowanych działań profilaktycznych nie będących programami profilaktycznymi,
- 5) liczba i rodzaj podjętych działań edukacyjnych,
- 6) liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi,
- 7) liczba udzielonych porad przez specjalistów.

1. Narzędzia służące ewaluacji:

- 1) zestawienia kart konsultacji/poradnictwa specjalistycznego z Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego i poradnictwa specjalistycznego
- 2) opracowania statystyczne/sprawozdania, ankiety składane na poziomie lokalnym przez Instytucje zaangażowane w realizację Programu,
- 3) opracowania statystyczne/sprawozdania, opracowywane dla instytucji centralnych takich jak Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozdział VI

Realizatorzy Programu

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Program realizowany będzie przy współpracy ze placówkami oświatowymi, placówkami służby zdrowia, organizacjami, firmami i osobami fizycznymi realizującymi usługi z zakresu działań przewidzianych do realizacji w Programie.

Rozdział VII

Źródło finansowania

Środki finansowe na realizację programu stanowią dochody własne pochodzące z wpływów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wydatki programu ujmowane są w budżecie Gminy Michałowice w rozdziale 85153.

Rozdział VIII

Sprawozdawczość

Sprawozdanie z realizacji programu stanowi integralną część rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.